

I TY MOŻESZ TWORZYĆ TEATR!

Teatr Powszechny im. Jana Kochanowskiego w Radomiu w ramach programu operacyjnego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Edukacja Kulturalna 2024” od maja do grudnia 2024 zrealizował warsztaty teatralne dla osób z Zespołem Downa *I Ty możesz tworzyć teatr!*.

Celem realizacji zadania *I Ty możesz tworzyć teatr!* było umożliwienie osobom z niepełnosprawnością intelektualną dostępu do twórczego procesu teatralnego. Uczestniczki i uczestnicy tworzyli spektakl teatralny od podstaw, od wyboru tematu po elementy przestrzeni i muzyki. Chcieliśmy, aby sztuka stała się przestrzenią do wyrażania własnych uczuć, emocji i problemów. To bardzo ważny aspekt psychologiczny i edukacyjny zajęć. Istotną rolę odgrywała również integracja, budowanie relacji ze sobą i światem zewnętrznym.

Podczas zajęć uczestniczki i uczestnicy pracowali z ciałem, mieli zajęcia z elementami dramy stosowanej, teatru forum, improwizacji. Po każdym ćwiczeniu odbywało się wspólne omówienie wskazujące ewentualne trudności, niedogodności bądź dobre strony. W ramach warsztatów odbyły się także zajęcia z emisji głosu i muzyki.

Warsztaty prowadzili kierownik literacki i pedagog teatru Jolanta Korłub-Ogonkowska, oraz aktor Jakub Niedzielski. Najważniejszy w pracy z grupą był proces twórczy, który został zwieńczony premierą spektaklu pt. *Romeo. Julia*. Przedstawienie składa się z myśli, doświadczeń, pomysłów artystycznych uczestników, które zostały odkryte podczas zajęć. Niezwykle ważnym aspektem było zbudowanie zaufania, bliskości oraz przyjacielskich relacji między uczestnikami i prowadzącymi zajęcia.

Zależy nam, aby osoby z niepełnosprawnością intelektualną brały czynny udział w kulturze, co zapobiega ich wykluczeniu z wielu aspektów życia.

O warsztatach

JOLANTA KORŁUB-OGONKOWSKA (PROWADZĄCA)

Praca z osobami z niepełnosprawnością intelektualną to duże wyzwanie. Na początku miałam obawy, czy podołam, czy spełnię oczekiwania uczestniczek i uczestników oraz ich opiekunów.

Poznaliśmy się bliżej i obdarzyliśmy pełnym zaufaniem. Zależało mi na stworzeniu bezpiecznej przestrzeni do mówienia o wielu sprawach, również tych trudnych, a także do wyrażania swojej ekspresji różnymi sposobami, do działania.

Praca z podopiecznymi warsztatów była wspaniałą przygodą, podczas której dowiedziałam się wiele o mojej grupie, ale również o sobie, swoich słabościach, zakorzenionych stereotypach, pokładach różnych uczuć, inspiracji, pomysłów.

To ekscytująca podróż z bardzo twórczymi, ciepłymi i wrażliwymi ludźmi z ogromnym poczuciem humoru. Czerpaliśmy od siebie, wspieraliśmy się. Nasze spotkania wypełnione były emocjami, była wielka radość, momenty wzruszenia, ale także złości, buntu i niezgody, czasem zdziwienia i innego spojrzenia na różne sprawy.

Mam nadzieję, że to tylko jeden z przystanków na naszej wspólnej teatralnej drodze i że nadal będziemy wspólnie pracować.

O warsztatach

JAKUB NIEDZIELSKI (PROWADZĄCY)

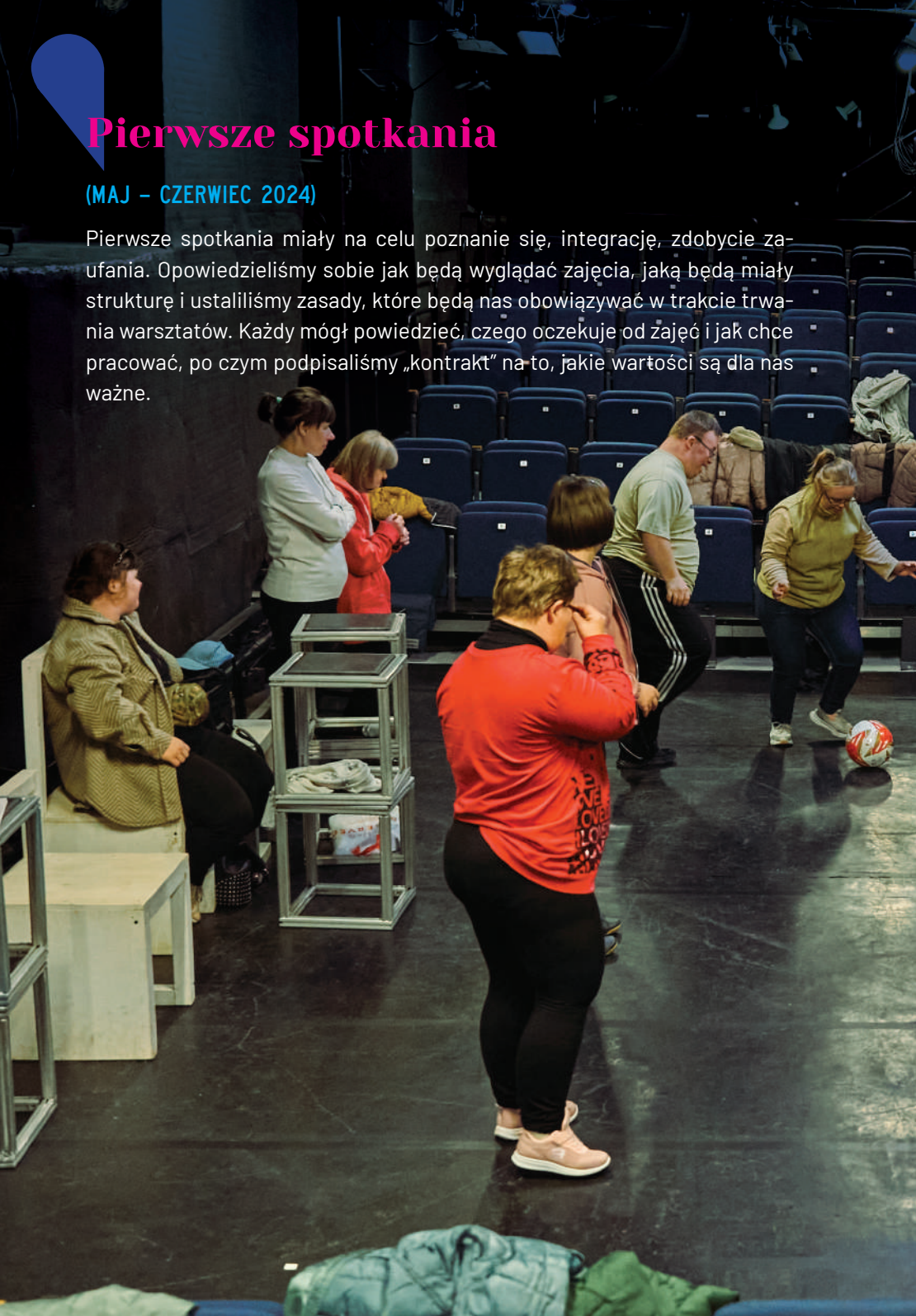
Praca z osobami z niepełnosprawnościami intelektualnymi jest doświadczeniem jedynym w swoim rodzaju, które trudno jest w pełni oddać słowami, ponieważ wiele interakcji z nimi odbywa się na poziomie pozawerbalnym lub werbalnie uboższym, co jednak pozostawia miejsce na, jak to często przy pewnych niedoskonałościach natury ludzkiej bywa, kompensację. Tak jak niewidomi często wykazują się dużo lepszym słuchem, czuciem poprzez dotyk, węchem, tak niepełnosprawni intelektualnie są ponadprzeciętnie sprawni emocjonalnie, co dla osób normatywnych (celowo unikam słowa "normalnych") może zakrawać o pewną nadwrażliwość, z czym zgodzić się mogę, gdy ową zrozumiemy nie jak ułomność, porównywalną z, chociażby, alergiami, ale ponadprzeciętność, właśnie na kształt nadrozwoju jednych zmysłów przy nieprawidłowości funkcjonowania innych.

Trzymając się w dalszym ciągu alegorii niewidomego, praca z nimi jest próbą wytłumaczenia takowemu światu barw, których nie widzi i zrozumienia subtelności dźwięków, których nie słyszymy. Nie jest to prosta droga, jednak pozwala odkrywać miejsca, do których sami nigdy byśmy nie dotarli.

Pierwsze spotkania

(MAJ – CZERWIEC 2024)

Pierwsze spotkania miały na celu poznanie się, integrację, zdobycie zaufania. Opowiedzieliśmy sobie jak będą wyglądać zajęcia, jaką będą miały strukturę i ustaliliśmy zasady, które będą nas obowiązywać w trakcie trwania warsztatów. Każdy mógł powiedzieć, czego oczekuje od zajęć i jak chce pracować, po czym podpisaliśmy „kontrakt” na to, jakie wartości są dla nas ważne.

Stosowaliśmy różne ćwiczenia teatralne wykorzystujące m. in. dramę stosowaną, improwizację, teatr ruchu, które sprawiły, że otworzyliśmy się na działanie i zaczęliśmy dzielić się z pozostałymi swoimi doświadczeniami, zarówno tymi pozytywnymi, jak i negatywnymi.

Wspólnie zdecydowaliśmy, że chcemy mówić o miłości i zrealizować spektakl *Romeo. Julia*.

Praca nad spektaklem

Po wakacjach rozpoczęliśmy próby do spektaklu *Romeo.Julia*. Scenariusz, który napisaliśmy razem, został uzupełniony o piosenki i muzykę, powstała podczas wspólnej pracy uczestniczek i uczestników z kompozytorem Michałem Lazarem. Aranżacja przestrzeni i kostiumy również zostały zainspirowane rozmowami i dyskusjami z grupą.

„Matylda.Kornik”

W ramach zajęć uczestniczki i uczestnicy obejrzeli musical *Matylda. Kornik*. Spektakl został stworzony przez młodych aktorów – amatorów, aktorki Teatru Powszechnego w Radomiu oraz Wokalne Studium Uwolnij Swój Głos. Następnie grupa wzięła udział w warsztatach z emisji głosu, prowadzonych przez Agnieszkę Grębosz, Marię i Kubę Kosińskich.

W listopadzie odeszła od nas jedna z uczestniczek warsztatów Iwona Mędrak. Wspólnie wspominaliśmy Ją bardzo ciepło i postanowiliśmy, że Jej zadedykujemy nasz spektakl.

Metody pracy, które stosowaliśmy:

- praca z ciałem – rozgrzewki ruchowe, ale nie tylko, świadome poczucie swojego ciała, każdej kończyny, wyrażanie emocji ruchem, akceptacja swojego ciała, dbanie o jego potrzeby.
- drama stosowana – jako podróż w świat wyobraźni, w którym szybko można stać się kimś innym, znaleźć wymarzoną rolę, być kim tylko zechce, wejść w wymarzoną rolę.
- improwizacja – proste historie, które można zagrać, zatańczyć, stworzyć fotografię, rzeźbę teatralną.
- teatr forum – daje poczucie sprawczości, trzeba się tylko odważyć, aby spróbować zmienić bieg wydarzeń poprzez zmianę zachowania jednego z bohaterów.

Premiera spektaklu

18 grudnia o godz. 17.00 na Scenie Kameralnej Teatru im. Jana Kochanowskiego w Radomiu odbyła się premiera spektaklu *Romeo.Julia*. Wstęp na przedstawienie był bezpłatny, a Ci, którzy nie mogli dotrzeć do teatru, mogli obejrzeć transmisję w internecie. Po przedstawieniu na wszystkich czekał słodki poczęstunek.

Uczestnicy zajęć:

MAGDALENA
BUKALSKA

IZABELA
MAJCHER

AGNIESZKA
KOLARZ

IWONA
MENDREK

ELŻBIETA
SICZEK

AGATA
STENCEL

ANDŻELIKA
STRYJSKA

ALICJA
ZIĘTEK

MARCEL
GRUNT

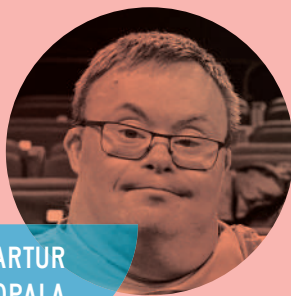

PIOTR
GAJEWSKI

DANIEL
MIAŁKOWSKI

ARTUR
OPALA

AMADEUSZ
PEĆ

JAKUB
PIWOŃSKI

TOMASZ
TOM

Opiekunowie:

JOLANTA KORŁUB-OGONKOWSKA
ANNA PIETRUSZKA
GRAŻYNA PAJĄCZKOWSKA
JAKUB NIEDZIELSKI

Przemierzyliśmy wiele dróg, zajrzeliśmy do rozmaitych zakątków życia, dotknęliśmy ważnych tematów, opowiadając o swoich odczuciach, skojarzeniach. Stworzyliśmy wspólnie przestrzeń, w której nikt nie oceniał, nikt nie narzucał swojego zdania, gdzie poznaliśmy się jeszcze bardziej, polubiliśmy się jeszcze mocniej i dalej chcemy pracować razem!

15 listopada 2024 r. odeszła od nas jedna z uczestniczek warsztatów.

IWONA MENDREK

Ś.p. IWONA MENDREK urodziła się 2 grudnia 1973 roku, jako dziecko z Zespołem Downa. Mama przyjęła ją jak dar i otaczała należytą troską a jednocześnie dbała o podstawową edukację potrzebną do funkcjonowania w społeczeństwie. Iwonka osiągnęła maksimum swoich możliwości a biorąc miłość od najbliższych, nauczyła się rozdawać ją innym. Była ufną, ciepłą i niezwykle wrażliwą osobą. W 2009 roku, ze względu na stan zdrowia, obie z mamą zamieszkały w Domu Pomocy Społecznej im. Św. Kazimierza w Radomiu. Wtedy również włączyła się do pracy w Grupie Teatralnej Osób z Zespołem Downa „OPATRZNOŚĆ”, która od 2008 roku działała przy Teatrze im. Jana Kochanowskiego w Radomiu. Natychmiast odkryła w sobie pasję teatralną i pragnienie występowania na scenie. Do każdej próby i występu starannie się przygotowywała a kiedy odwoziliśmy ją do domu, zawsze pytała: „jak dziś wypadłam, czy wszystko było dobrze?” Potrzebowała akceptacji i potwierdzenia, że jej praca dała efekty. Brała udział w inscenizacjach: *Syn Marnotrawny*, *Dobry Samarytanin*, *Mały Książe*, *Królowna Śnieżka*, *Kopciuszek*, *Król Świata*, *Panny*. Po premierach na radomskiej scenie występowała między innymi w Teatrze Kamienica w Warszawie, w Auli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, w Ośrodku Kultury w Siedlcach, a także w szkołach i na festynach rodzinnych.

Śmierć mamy, która była dla niej wyroczną i najwyższym autorytetem, to wielki cios w tą wrażliwą osobowość. Pocięchą stało się poznanie koleżanki, która pojawiła się w DPS im Św. Kazimierza. Iwonka szybko zorientowała się, że Agnieszka potrzebuje życzliwości jak mało kto. Zaraziła ją miłością do teatru, co nie było łatwe. Patrzyłam z podziwem, jak zacieśnia się wielka przyjaźń. Były jak siostry syjamskie. W świecie obłądy i pomówień, od nich można było się uczyć bezinteresownej miłości. Odeszła z marszu, nie doczekała się upragnionej premiery *Romeo.Julia*. Dziś patrzy z innego, niepojętego dla nas wymiaru. Już nikt nie jest w stanie sprawić jej przykrości. Pozostanie w naszej pamięci jako osoba dobra, serdeczna z sercem na dłoni.

Anna Klińska-Majcher

Koleżanki i koledzy o Iwonce

„MOJA KOCHANA IWONKO. BARDZO CIĘ
LUBIĘ, KOCHAM. ZAWSZE BĘDĘ KOCHAĆ,
TAK JAK TY MNIE.”

Ela

„WSPANIAŁĄ BYŁAŚ,
KOCHANĄ KOLEŻANKĄ.”

Andżelika

„KOCHANA IWONKO, BARDZO NAM JEST
PRZYKRO, ŻE OD NAS ODESZŁAŚ. JEST
MI BARDZO ŻAL, ŻE CIĘ NIE ZOBACZĘ
WIĘCEJ!”

Daniel

„IWONKA JEST ŁADNA,
WSPANIAŁA KOBIETA,
BARDZO JĄ LUBIĘ.”

Madzia

„KOCHANA, ŁADNA,
PRZYSTOJNA, PIĘKNA!”

Iza

„BYŁAŚ PIĘKNA, MIAŁAŚ
PRZEPIĘKNE WŁOSY JAK
SREBRO, TWARZ LŚNIAĆĄ
(...)”

Amadeusz

„AGATKA, ARTUR I JA
SAM, KOCHAM CIĘ.”

Piotruś

„IWONKO,
KOCHAMY
CIEBIE!”

Kuba

„KOCHANA IWONKO!
KOCHAMY CIEBIE
BRAKUJE CIEBIE!”

Artur

„KOCHAMY JĄ BARDZO
I BRAKUJE JEJ!”

Agata

„IWONKA,
ŁADNA, MIŁA,
WSPANIAŁA!”

Tomek

„IWONKA, ŁADNA
MIŁA, KOCHANA!”

Ala

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Teatr
Powszechny
Radom

Plac Jagielloński 15, 26-600 Radom
www.teatr.radom.pl
Dyrektor Naczelny i Artystyczny Małgorzata Potocka

REDAKCJA Jolanta Korłub-Ogonkowska
KOREKTA Anna Pietruszka
PROJEKT GRAFICZNY Agnieszka Dziama
ZDJĘCIA Bogdan Karczewski

 Teatr Powszechny im. J. Kochanowskiego w Radomiu teatr.radom TeatrPowszechnyRadom

Kasa biletowa:
wt.-pt. 9.00-13.00 i 16.00-19.00
sob.-ndz. 16.00-19.00

Przedprzedaż biletów:
tel: 48 386 52 67, sms: 604 56 64 06
e-mail: bilety@teatr.radom.pl

Teatr wyposażony jest
w sprzęt dla słabosłyszących
zakupiony ze środków PFRON.

Teatr Powszechny im. Jana Kochanowskiego jest
instytucją artystyczną Miasta Radomia

STRABAG
WORK ON PROGRESS

